GAZETA TRANSILVANIEI

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNŢIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 115. *Joi, 28 Maiu (9 Iunie).* **1887.**

Braşovŭ, 27 Maiu 1887.

Cea mai mare dovadă, că partidele maghiare nu vreaŭ sĕ scie de o viĕţă naţională a popórelorŭ nemaghiare din acestŭ statŭ, este şi rĕmâne faptulŭ, că unulŭ din corifeii acestorŭ partide, după ce mai bine de 20 de anĭ s'a bucuratŭ de încrederea Ungurilorŭ, se vede acuma nevoitŭ sĕ priméscă unŭ mandatŭ dela Sêrbĭ, din simpla causă că Ungurii nu mai vorŭ sĕ-lŭ alégă. Şi pentru ce nu? Pentru că Mocsary a pretinsŭ sĕ se facă dreptate naţionalităţilorŭ pe temeiulŭ legilorŭ unguresci esistente. Mocsary a cerutŭ şi cere aşadér numai ceea ce au promisŭ marii ungurĭ Deák, Eötvös etc., şi cu tóte astea Ungurii de aḍĭ nu lŭ mai potŭ suferi în mijloculŭ lorŭ. Ne putemŭ închipui dér, ce sentimente nutrescŭ partidele maghiare pentru adevĕratele postulate ale naţionalităţilorŭ, carĭ vorŭ sĕ aibă viĕţă naţională şi drepturĭ naţionale.

Sêrbii din Ungaria totdéuna au fostŭ moderaţĭ în pretenţiunile lorŭ, mai alesŭ în timpulŭ din urmă. După cum a mărturisitŭ însuşĭ deputatulŭ Dimitrievicĭ în dietă, ei au creḍutŭ că mai bine va fi sĕ renunţe deocamdată la o posiţiune de dreptŭ publicŭ, în speranţă că vorŭ puté afla unŭ „modus vivendi" cu Ungurii, după ce nicĭ nu pré suntŭ amestecaţĭ cu ei.

Ei bine, aceştĭ moderaţĭ Sêrbĭ, ascultândŭ discursulŭ de candidare alŭ lui Mocsary cu ocasiunea înfăţişării sale înaintea alegĕtorilorŭ sêrbĭ din Neoplanta, au găsitŭ că celŭ isgonitŭ dintre Ungurĭ pentru ideile lui de dreptate promite pré puţinŭ în favórea naţionalităţilorŭ, aşa că nu póte sĕ satisfacă pe deplinŭ nicĭ chiar modestele pretenţiunĭ ale Sêrbilorŭ moderaţĭ.

Mocsary a avutŭ o primire fórte frumósă în Neoplanta. Alegĕtorii sĕi de partida liberală naţională sêrbéscă l'au întêmpinatŭ cu nesfirşite „Zsivio Mocsary!" In discursulŭ sĕu programŭ Ludovicŭ Mocsary desvoltă cunoscutele sale idei, ḍicêndŭ între altele că Tisza vrea sĕ'şĭ cârpéscă popularitatea sa sdruncinată între Ungurĭ suspiţionândŭ şi combătêndŭ naţionalităţile nemaghiare şi a accentuatŭ că dênsulŭ totdéuna va stărui ca sĕ se respecteze egalitatea şi libertatea individuală a cetăţenilorŭ în acestŭ statŭ, şi ca legea de naţionalitate sĕ nu fiă numai pe hârtiă, ci sĕ se şi esecute în modŭ conscienţiosŭ.

Acestŭ discursŭ alŭ d-lui Mocsary a fostŭ ascultatŭ de Sêrbĭ cu multŭ interesŭ, dér nu i-a mulţămitŭ pe deplinŭ. Cu tóte acestea ei i-au făcutŭ lui Mocsary în séra aceea unŭ grandiosŭ conductŭ de torţe şi suntŭ decişĭ a-lŭ alege, dér nu pentru că Mocsary ar fi esprimatŭ adevĕratele dorinţe şi postulate ale poporului sêrbescŭ, ci pentru că este „celŭ mai bunŭ dintre Ungurĭ."

Este fórte caracteristică situaţiunea în care se află Sêrbii din Neoplanta faţă cu Mocsary. Ea este de natură a face lumin. asupra situaţiunei în genere şi mai alesŭ în ceea ce privesce atitudinea popórelorŭ nemaghiare faţă cu legea de naţionalitate.

S'a făcutŭ şi se face multŭ abusŭ cu acéstă lege, dér nu numai din partea organelorŭ stăpânirei, care o calcă în ḍiua mare fără sfială, ci chiar şi din partea unorŭ fruntaşĭ din sînulŭ diferitelorŭ naţionalităţĭ, carĭ încă totŭ nu se potŭ desbăra de rĕulŭ obiceiu de a privi în acéstă lege o garanţiă pentru desvoltarea naţională a popórelorŭ nemaghiare, când din contră este vĕditŭ şi doveditŭ prin istoriculŭ creărei acestei legĭ, prin însuşĭ cuprinsulŭ ei şi prin faptele sĕvêrşite în timpŭ de douĕḍecĭ de anĭ de guvernare unguréscă, că *legea de naţionalitate* nu a fostŭ adusă pentru întărirea, câtŭ mai multŭ pentru *slăbirea şi maghiarisarea succesivă a naţionalităţilorŭ.*

Nu ne mirămŭ aşadér, că Sêrbii nu sĕ sêmtŭ nicidecum liniştiţĭ când li se vorbesce de esecutarea fidelă a legii de naţionalitate, pentru că după esperienţele ce le-amŭ făcutŭ cu toţii, esecutarea acestei legĭ în casulŭ celŭ mai bunŭ nu póte decâtŭ sĕ mai întârḍie maghiarisarea, ér nu sĕ'i pună stavilă odată pentru totdéuna.

Insuşĭ ḍiarulŭ moderatŭ sêrbescŭ „Branik" din Neoplanta se simte îndemnatŭ a arĕta, din incidentulŭ discursului d-lui Mocsary, ce mare deosebire este între postulatele poporului sêrbescŭ şi între ceea ce cere Mocsary sĕ se facă pentru naţionalităţĭ.

„Ce privesce pe Ludovicŭ Mocsary ca omŭ politicŭ — ḍice „Branik" — amŭ voĭ sĕ facemŭ mai multe observărĭ la discursulŭ sĕu. Nu suntemŭ de acordŭ cu elŭ d. e. în aceea, că în Ungaria e de ajunsŭ egalitatea de dreptŭ a cetăţenilorŭ; *noi dorimŭ egalitatea de dreptŭ a naţiunilorŭ. Nouĕ nu ne e de ajunsŭ numai esecutarea legii de naţionalitate* care, după vederile lui Mocsary, „are sĕ rĕmână cum e şi sĕ nu se desvolte mai departe," deórece acéstă *pentru noi ca naţiune e pré puţină.* Nu credemŭ că noi prin desfiinţarea autonomiei municipiilorŭ (comitatelorŭ) amŭ perdutŭ multŭ, deórece acestea, pe câtŭ timpŭ ele nu se arondéză după naţionalităţĭ, nu potŭ deveni vatra adevĕratului selfguvernămêntŭ. Noi nu socotimŭ că singura mântuire a Ungariei zace în deplina ei neatêrnare, deóre ce independenţa ei e cu neputinţă câtŭ timpŭ naţionalităţile vorŭ fi nemulţămite. In sfêrşitŭ credemŭ, că afacerea Iansky n'a fostŭ „ruşinătóre" deóre-ce Iansky a încunúnatŭ şi mormintele eroilorŭ sêrbĭ. Aşadér nu ne putemŭ învoi cu punctulŭ de vedere alŭ lui Mocsary, deórece acestŭ punctŭ de vedere e altulŭ decâtŭ alŭ nostru; noi sprijinimŭ candidatura lui numai ca pe a unui membru alŭ oposiţiunei, pe care ilŭ stimămŭ multŭ ca pe *celŭ mai bunŭ dintre Ungurĭ. Unde alţii nu dau nimicŭ, acolo se pare că Mocsary dă multŭ.*"

Nu e nevoiă sĕ analisămŭ cele ḍise mai susŭ de fóia sêrbéscă „Branik"; ajunge că ea, în faţa doveḍilorŭ de simpatiă ce s'au datŭ în Neoplanta celui mai bunŭ Ungurŭ, constată unŭ lucru de căpeteniă pentru a înţelege situaţiunea Sêrbilorŭ şi a celorlalte naţionalităţĭ faţă cu Ungurii:

Nu egalitate cetăţenéscă voescŭ aceste popóre, ci egalitate ca naţiunĭ deosebite cu drepturĭ naţionale deosebite în acestŭ statŭ, egalitate pe care nu li-o dă legea de naţionalitate susţinută de Mocsary.

Décă dér înşişĭ Sêrbii moderaţĭ recunoscŭ că legea de naţionalitate dela 1868 este pré puţinŭ pentru ei ca naţiune, ce sĕ ḍicemŭ atuncĭ noi Românii, carĭ după Ungurĭ suntemŭ celŭ mai numerosŭ poporŭ în aceste ţĕrĭ!

A sositŭ timpulŭ ca noi Românii sĕ ne luminămŭ pe deplinŭ şi asupra valórei legii de naţionalitate. Décă ea pentru Sêrbĭ este prea puţinŭ, atuncĭ pentru noi Românii însémnă şi mai puţinŭ. Legea de naţionalitate dela 1868 nu numai că nu este unŭ câştigŭ, ce l'amŭ fi dobênditŭ noi Românii, ci bine sĕ ne aducemŭ aminte, că ea ne-a fostŭ impusă cu forţa ca tóte celelalte legĭ şi a fostŭ creată pentru maghiarisarea nóstră succesivă, creată după ce s'au fostŭ cassatŭ în modŭ unilateralŭ legile, carĭ garantau egala îndreptăţire a Românilorŭ ca naţiune politică şi de sine stătătóre în Transilvania.

In afacerea convenţiei comerciale,

i se scrie ḍiarului „Neue freie Presse" din Bucurescĭ, cu data 3 Iunie, urmĕtórele:

„Conferinţele comisiunei însărcinate cu esaminarea proiectului de tractatŭ vamalŭ românŭ, carĭ s'au începutŭ în presenţa miniştrilorŭ de esterne şi de comerciu, se continuă şi se aştéptă terminarea lorŭ în cursulŭ ḍilelorŭ următóre. Imediatŭ după terminarea lucrărilorŭ comisiunei resultatulŭ lorŭ finalŭ va fi aşternutŭ consiliului de miniştri, pentru ca acesta sĕ dea apoi plenipotenţele şi informaţiunile de lipsă delegaţilorŭ însărcinaţĭ a continua negociările pentru tractatŭ cu Austro-Ungaria. Aşadér este perspectivă formală, că se vorŭ reîncepe tractările între România şi monarchia habsburgică, pe când în privinţa resultatului obiectivŭ alŭ acestorŭ tractărĭ nu ne putemŭ face aḍĭ o judecată clară. Atâta numai se póte prevedé de pe acum, că rubrica „încălţăminte şi articulĭ de confecţiune" va fi apĕrată din partea României pe câtŭ numai se va puté în sensŭ protecţionistŭ. Acésta o dovedesce şi rigorositatea cea mare cu care oficiile vamale din România supravegheiază ca sĕ nu trécă în ţéră ghete şi cisme de provenienţă austro-ungară viindŭ peste Anglia şi Germania. Ḍilele aceste s'au făcutŭ chiar din causa acésta mai multe perchisiţiunĭ domiciliare. Ce privesce hainele bărbătescĭ confecţionate, importulŭ lorŭ din Austro-Ungaria a încetatŭ cu desĕvêrşire, fără însĕ sĕ fi fostŭ în stare producţiunea din ţéră a acoperi golulŭ causatŭ prin acésta."

Mişcarea electorală.

In *Pesta*, cerculŭ IV, ministrulŭ Trefort în discursulŭ sĕu de candidare ḍise că ţéra nu e la marginea prăpastiei cum ḍice oposiţia (Dér n'a ḍis'o chiar Trefort în Pojunŭ? — Red.), dér e adevĕratŭ că nivelulŭ culturalŭ alŭ Ungurilorŭ nu stă la înălţimea celui alŭ ţĕrilorŭ occidentale. Unŭ banchetŭ dreptŭ arvună urmă, toaste se ţinură destule, într'unulŭ Kol. Thaly ḍise că ministrulŭ de honvedĭ e destulŭ de Curuţŭ în privinţa „patriotismului", într'altulŭ Dr. Ludovig Takacs se declară de unŭ vorbitorŭ de mésă sĕlbaticŭ, şi aşa mai departe s'a chefuitŭ. Chefurĭ electorale s'au mai ţinutŭ în cercurile VI unde e candidatŭ Bobula, VII unde e candidatŭ Matlekovicĭ, VIII unde e candidatŭ Visi; s'a mâncatŭ şi s'a bĕutŭ bine, musica, cântecile, toastele n'au lipsitŭ pe nicăerĭ.

Pentru aḍĭ mai comunicămŭ importanta scire, că *partida naţională slovacă declară din nou în „Narodni Novine," că toţĭ Slovacii aparţinĕtorĭ acestei partide se abţină de a participa la alegerile dietale.*

In cerculŭ VII din *Pesta* candidatulŭ Dr. Karl Morzsanyi vorbi parte în ungaresce parte în nemţesce, dovadă nouĕ că Pesta e „unguréscă". Luă în apĕrare pe jidovĭ, lăudă pe Trefort si pe guvernŭ peste totŭ. Unŭ banchetŭ arvunĭ pe alegĕtorĭ. — Partida lui Busbach cerculŭ VI, ţine până la alegerĭ în fiecare Joi câte unŭ tămbălău cu mâncare şi beutură.

In *Teresiopolŭ* candidatulŭ Emer. Ivanka ḍise în discursulŭ sĕu programŭ, că — vorba lui Kossuth — între raporturile actuale interesele dinastiei ar fi identice cu acelea ale naţiunei unguresci. Cestiunile naţionalităţilorŭ s'au redusŭ la minimum. Vorbindŭ despre 1848, ḍise că décă politica arŭ fi ascultatŭ de sfaturile lui Radetzky, nu s'ar fi escatŭ nicĭ o rĕscólă valahă şi sêrbéscă, nicĭ lupta Ungurilorŭ pentru libertate, nicĭ n'ar fi fostŭ nevoiă de ajutorŭ rusescŭ. A mai vorbitŭ multe şi mĕrunte.

In *Nyirbator*, candidatulŭ Paul Mendl ḍise în discursulŭ sĕu, că Tisza — ţineţi-vĕ risulŭ — e unŭ bărbatŭ de statŭ atâtŭ de mare — póte că a vrutŭ sĕ ḍică lungŭ — încâtŭ potŭ invidia pe Ungurĭ tóte statele Europei. Unŭ banchetŭ de 400 tacâmurĭ a arvunitŭ pe alegĕtorii lăudătorului tiszaistŭ.

In *Becicherecultŭ-mare* e candidatŭ directorulŭ societăţii de regulare a Tisei, Michael Molnar. Vreţĭ sĕ sciţĭ ce merite are? A regulatŭ aşa de bine Tisa, încâtŭ apele ei au inundatŭ la vr'o 35,000 jugĕre.

Mişcarea Cretenilorŭ.

De câtva timpŭ domnesce mare nelinisce în insula Creta. Creştinii nu mai vorŭ sĕ suporte dominaţiunea turcéscă, décă nu se vorŭ face reformele necesare, ce le-au cerutŭ de nenumĕrate orĭ. Urma de turburărĭ şi de vĕrsare de sânge a făcutŭ pe guvernulŭ turcescŭ sĕ trimétă întărirĭ de trupe.

Deocamdată deputaţii creştinĭ din Creta au adresatŭ guvernatorului insulei şi consulilorŭ străinĭ o resoluţiune, în care arată că guvernulŭ turcescŭ n'a ţinutŭ sémă până

acum de cererile, petițiunile și memorandele representanțiloră creștinĭ, d'a se îndeplini reformele trebuinciósе, ci a călcată pe față drepturile loră; de aceea Cretenii în întrunirea loră generală au hotărîtă ca: dela publicarea resoluțiunei de față poporulŭ creștinŭ sĕ nu mai plătéscă dărĭ, până ce i se voră împlini cererile; e trădătorŭ alŭ patriei sale orĭ-ce creștinŭ judecătorŭ, ereticŭ séu nu, orĭ-ce funcționarŭ creștinŭ de orĭ-ce gradŭ și clasă, orĭ ce creștinŭ ofițerŭ séu soldatŭ alŭ gendarmeriei, care ar ordona unui creștinŭ sĕ-șĭ plătéscă impositele, séu va contribui orĭ ajuta pentru esecutarea unui astfelŭ de ordinŭ séu hotărîre.

Resoluțiunea e iscălită de toțĭ representanții creștinĭ ai insulei Creta.

Scirĭ militare.

Austro Ungaria. De câteva ḑile se facŭ lângă Viena încercărĭ cu turnurĭ cuirasate, împușcându se în ele. Unulŭ din aceste turnurĭ e turnatŭ din oțelŭ la fabrica Krupp din Essen; alŭ doilea e o cuirasă tare nou inventată, presentată de o fabrică indigenă. Asupra acestui obiectŭ se împușcă dela o depărtare de 3000 metri din mortace de bronzŭ-oțelŭ de 21 centimetri. Resultatulŭ e surprinḑĕtorŭ de favorabilŭ nouei cuirase inventate; pe când turnulŭ Krupp după prima lovitură s'a țăndăritŭ, celŭ de alŭ doilea a rĕmasŭ după mai multe loviturĭ deplinŭ intactŭ. Până acum s'au datŭ asupra obiectului 140 împușcăturĭ și încercările se continuă. — Echiparea glóteloră e în curgere în tótă țéra. Concurența escrisă pentru acoperirea lucrurilorŭ trebuinciósе primei classe de etate a espiratŭ în Maiu și articolele gata se predau acum de către întreprinḑĕtorĭ comandeloră districtuale honveḑescĭ.

Belgia. Ministerulŭ de rĕsboiu belgianŭ a adoptatŭ pentru armata belgiană pușca cu repetiţiă Mannlicher, dér cu modificarea, că țéva nu are 11 milimetri ca la pușca austro-ungară, ci numai 8 milimetri. Fabrica de arme din Lüttich a și începutŭ deja a fabrica aceste puscĭ de 8 milimetri.

Francia. Ministrulŭ de rĕsboiu, generalulŭ Ferron, mănține proiectulŭ unei încercărĭ de mobilisare alŭ lui Boulanger; dênsulŭ îlŭ va presenta camerii în ḑilele acestea și va vorbi în favórea lui.

SCIRILE ḐILEI.

Ministerulŭ de esterne din Viena a primitŭ dela *cabinetulŭ românŭ* comunicarea, că comisiunea specială pentru reinoirea tarifeloră comerciale și-a începutŭ érăși lucrările. S'a mai declaratŭ, că în curêndŭ voră sosi la Viena în scrisŭ propunerile relative la încheierea unei convențiunĭ tarifale austro-române.

—x—

După cum comunică „Kolozsvar", decanatulŭ cercualŭ ev. maghiarŭ alŭ Brașovului conf. augsb. ar avé sĕ-șĭ alégă inspectorulŭ sĕu mirénŭ. Singurulŭ candidatŭ pentru acestŭ postŭ e generalulŭ de cavaleriă pensionatŭ și fostulŭ comandantŭ alŭ Budapestei br. Leopold *Edelsheim-Gyulai.* Baronulŭ a promisŭ, că după întrarea sa în oficiu va face o călĕtoriă de visitare prin comunele bisericescĭ ale cercului sĕu. — Étă unŭ gradŭ la care mai póte inainta unŭ generalŭ de cavaleriă!

—x—

Ni se scrie din *Gleichenberg* cu data 1 Iunie n., că s'a descoperitŭ acolo o fântână romană, în fundulŭ căreia s'au găsitŭ 100 bucățĭ monede romane de pe timpulŭ a diferițĭ 25 domnitorĭ romanĭ, alŭ căroră nume amŭ fi doritŭ sĕ ni se comunice. De asemenea ni se scrie, că de vr'o patru sĕptĕmânĭ plouă în continuu și e așa de frigŭ, încâtŭ ómenii facŭ focŭ prin case.

—x—

După cum comunică „Kolozsvar", în *Alba Iulia* a dispărutŭ la poște o scrisóre cu 780 fl.

—x—

D-lŭ căpitanŭ în pensiune Ionŭ *Chiticeanu* a primitŭ dela Maiestatea Sa rangulŭ de maiorŭ fără taxă.

—x—

D-lŭ Eugeniu *Jovianŭ,* fostŭ subjude la judecătoria din Aiudŭ, este numitŭ jude la tribunalulŭ din Sibiiu.

—x—

După terminarea esercițieloră de arme din acestŭ anŭ, regimentulŭ 50 de infanteriă românescŭ din *Alba-Iulia* va fi transferatŭ la Viena și înlocuitŭ prin regim. 62 de inf. ungurescŭ staționatŭ acum în Görz.

—x—

Pe când în altĕ părțĭ e frigŭ, plouă, suntŭ inundărĭ, se pare că în Clușiu domnescŭ căldurĭ caniculare; celpuținŭ așa ne dă a înțelege „Ellenzek"; judecândŭ după nădrăvăniile ce le scrie: La scóla poporală gr. cat. din Reteagŭ, scrie înferbêntata fóiă s'a ținutŭ ḑilele acestea esamenulŭ cu copiii în presența d-lui protopopŭ gr. cat. din Clușiu. Scóla, ḑice fóia, „patriotică", este rea, nevĕruită și pe alocurea chiar spartă. Copii obligațĭ la scólă suntŭ 82, dér numai 20 cercetéză scóla. Numai trei obiecte s'au propusŭ: religia, cetitulŭ și geografia. La esamenŭ, spune »Ellenzek", d-lŭ protopopŭ a pusŭ copiiloră întrebărĭ de acestea: „In timpulŭ câtŭ Dumneḑeu a făcutŭ lumea, Fiiulŭ sĕu ce a făcutŭ: cărat'a elŭ apă, orĭ ce a lucratŭ?" Ca premii s'au împărțitŭ copiiloră cuțitașe de busunarŭ (bricege). Când „un bărbatŭ de scólă" a întrebatŭ, că pentru ce se premiéză copiii tocmai cu cuțitașe, preotulŭ sĕ fi rĕspunsŭ: „Valahului, décă vré sĕ se sinucidă, trebue sĕ-i dai cuțitŭ, Maghiarului însĕ ștréngŭ". — Mai trebue comentarŭ?

—x—

„România Liberă« scrie: Simpaticulŭ baritonistŭ *Nicolae Popovicĭ* a fostŭ invitatŭ de M. S. Regina la Palatŭ, unde Augusta Suverană întrunise mai multe dame din societate, ca sĕ asculte pe tênĕrulŭ artistŭ. După ce l'a ascultatŭ unŭ ceasŭ și jumĕtate, M. S., încântată, se așéză la clavir și acompaniază pe cântărețŭ apróре neîntreruptŭ, și cu o vĕdită și spusă satisfacțiă, vre o trei ore. S'au executatŭ ast-felŭ vre-o treiḑecĭ de piese din diferițĭ compositorĭ, cu deosebire din Schumann și Schubert. D. Popovicĭ a cântatŭ și câte ceva din compositiile d-lui George Dima, printre carĭ și „Mein Himmel" de Carmen Sylva. M. S. a exprimatŭ cuvinte de laudă pentru compositorulŭ românŭ, și i-a spusŭ d-lui Popovicĭ, că dorește sĕ-lŭ audă și la Sinaia, în residența de vară. Décă d. Popovicĭ ar voi sĕ între în cariera didactică, talentulŭ d-sale ar fi o bună achisițiă pentru școlele nóstre."

—x—

La 26 séu 27 Augustŭ voră veni în *Brașovŭ* artiștĭ și scriitorĭ ungurĭ, carĭ voră lua parte la adunarea generală a filialei kulturegyletului. — Parturiunt etc.!

—x—

Subinspectorulŭ de dare din *Odêrheiulŭ sĕcuescŭ* Eugen *Gorda,* după o veselă cheltuială în nóptea de 1 spre 2 Iunie n. dete unei domnișóre o serenadă. Pe când lăutarĭĭ cântau, Gorda îșĭ trimise unŭ glonțŭ în regiunea inimei. — Étă o sinucidere cu acompaniare de musică.

—x—

Contele *Henricŭ Clum-Martinitz,* vestitulŭ omŭ de statŭ și conducĕtorŭ alŭ aristocrației boeme, a rĕposatŭ în 5 Iuniu a. c. Foile cehice din Praga au apărutŭ din acestŭ incidentŭ încadrate în negru. Dr. *Rieger* numesce pe rĕposatŭ apĕrătorŭ fidelŭ alŭ drepturiloră națiunei cehice. In 7 Iuniu s'a celebratŭ înmormêntarea lui în Praga.

—x—

D-lŭ *Aurelŭ Oprea* din Ezerișŭ în comitatulŭ Carașŭ-Severinŭ, candidatŭ de advocatŭ, a fostŭ promovatŭ la 21 Maiu a. c. la universitatea din Pesta de doctorŭ în dreptur.

—x—

In timpŭ de 14 ḑile până la 2 Iunie n. s'au scosŭ din Someșŭ în *Clușiu* patru cadavre. — Centrulŭ kulturegyletului!

Suntemŭ rugațĭ a publica următórea scrisóre:

Stimate Domnule Redactorŭ!

După ce frații mei dela Năsĕudŭ și cu dênșii D lŭ Aristide, scriitorulŭ articlului »din Năsĕudŭ« publicatŭ în N-ru. 89—96 alŭ „Tribunei" se vede că nu este în clarŭ cine ar fi scrietorulŭ ciclului de articli publicațĭ în Nrii 81—85 ai „Gazetei Transilvaniei« din anulŭ 1886 și din causa acelei necunoscințe mĕ socotescŭ și pe mine ca aparținĕtorŭ clicuței Dlui Petri, declarŭ că io sunt singurŭ singurelŭ, care am aprețiatŭ lucrurile și stările din patria mea natală așa după cum se vĕdŭ acelea descrise, și că acea descriere corespundêndŭ întru tóte adevĕrului, nu numai că o susținŭ, dér mĕ mai aflu îndemnatŭ încă odată a declara, că décă acea stare tristă până acuma nu s'a pututŭ preface în mai spre bine, suntŭ aceia de vină, carĭ mână caii în fostulŭ districtŭ alŭ Năsĕudului.

Cățĭ inginerĭ, cățĭ architecțĭ, cățĭ speculanțĭ, cățĭ farmaciștĭ, cățĭ fabricanțĭ și alțĭ bărbațĭ independențĭ și nevĕnătorĭ după grația lui Ludri Bașa ațĭ crescutŭ până acuma? Nicĭ unulŭ! apoi cu ómenĭ, carĭ vêneazâ după câte unŭ osŭ de rosŭ vĕ rogŭ sĕ nu facețĭ păradă, căcĭ aceia trăescŭ din mână în gură, ér jidovimea vĕ isgonesce pe tóte terenele.

Că vreo câțĭva Domnĭ profesorĭ séu, după cum vĕ place D-vósră a-i numi, „dascălĭ« se bucură de óre care avere, cu aceea sumanulŭ și opinca descendențiloră vechiloră și braviloră grănițerĭ nu se va cârpi niciodată.

Clicuța vĭ-o lasŭ D-vóstră ér io remânŭ singurŭ ca și până aci.

Preotulŭ emeritatŭ din Burbuleni Cibleșului.

Dela Gange la Danubiu.

D. *Cobol,* căpitanulŭ vaporului *„Argo"*, cu care d-nii Moceanu și Velescu au călĕtoritŭ anulŭ trecutŭ dela Colombo (Ceylon) la Calcuta, sosindŭ ḑilele trecute la Galațĭ, a adresatŭ numițiloră d-nĭ o scrisóre poetică, în care îșĭ esprimă impresiunile ce a simțitŭ călcândŭ pe pămîntulŭ românescŭ. „Rĕsboiulŭ" extrage din acéstă scrisóre următórele frumóse pasage:

„Iată-mĕ pentru prima óră sub frumosulŭ cerŭ alŭ României, iată-mĕ pe pămêntulŭ eroiloră, entusiasmului și emoțiuniloră continue. Progresulŭ, libertatea și gloria stringŭ acestŭ poporŭ simpaticŭ pentru fraternitate, și îlŭ îndémnă a combate pentru principiulŭ sfântŭ alŭ naționalităţii.

„Vorbescŭ după impresiunea unei inimĭ calde încă, unei inimĭ, care a trăitŭ în locurĭ sĕlbatice tropice și care are trebuință de expansiune.

„Stimațĭ și simpaticĭ amicĭ, astăḑĭ mi se dă oca-

FOILETONU.

Poesii poporale

de pe Visa, culese de *D. D.*

Fóiă verde licionŭ
E betégŭ badiu Ionŭ
Și eu nu sciu cum așŭ face
Sĕ mĕ ducŭ sĕ-lŭ vĕdŭ cum zace,
D'am făcutŭ cum am pututŭ
Și m'am dusŭ și l'am vĕḑutŭ
Și din graiu așa grăiamŭ:
„Morĭ bădiță orĭ te scólă,
Orĭ mai dă-mĭ și mie bólă,
Sĕ nu ḑicĭ mâne poimâne
C'ai bolitŭ și pentru mine"
»Io atuncia m'oiu scula,
Când tu mie mi-i aduce:
Apă rece din Dunăre
Sloi de ghiață din țĕrmure
Douĕ mure
Din pădure"
Io din graiu că i-am grăitŭ:
Apa rece s'a 'ncălḑitŭ
Sloi de ghiață s'a topitŭ,
Douĕ mure nu mai suntŭ."
— Vai mândra mea mare eștĭ
Și câtŭ de puținĭ pricepĭ:
»Apă rece-i gura ta
Sĕ-mĭ mai stêmpĕrŭ inima,
Sloi de ghéță 'sŭ buzele
Sĕ-mĭ stêmpĕrŭ junghiurile,
Douĕ mure-'sŭ ochii tĕi,
Sĕ mĕ mai iubescŭ cu ei"

***

Câte păsĕrele 'n lume
Tóte cină și se aină
Numa una n'are somnŭ
Și sbóră din pomŭ în pomŭ
Și strigă: bade Ionŭ,
Și sbóră din crĕngă 'n crĕngă
Si strigă: Ióne dragă.

***

Pentru tine, bade dragŭ,
Multe rabdŭ și multe tragŭ,
Dér în sémă nu le bagŭ,
Că de le-așŭ băga în sémă
Le-așŭ strînge și-așŭ face zémă,
Gătită cu bunŭ grosciorŭ
De care ómenii morŭ.

***

Fă mĕ Dómne, ce mi-i face,
Fă-mĕ pasĕre domnéscă
Sĕ sborŭ la badiu 'n ferésträ;
Sĕ batŭ cu aripile
Sĕ-i deschidŭ ferestrile
Sĕ-i povestescŭ jalbele,
Cum îmĭ petrecŭ ḑilele
Douĕ bune, ḑece rele,
Așa trecŭ ḑilele mele.

Fóiă verde și-o stuf6să
A plecatŭ badea la cósă
Sĕ coséscă fênŭ și rouă,
Rupăi s'ar cósa 'n douĕ
Sĕ-șĭ cumpere alta nouă,
La țiganĭ s'o oțeléscă,
Și țiganĭ sĕ nu găséscă.

***

Ajungĕ-te, badio, ajungă
Dorulŭ ce pe min' m'alungă,
Ajungă-te dorulŭ meu
Călare pe murgulŭ tĕu,
Murgulŭ sĕ se opintéscă
Și pe tin' sĕ te trântéscă,
Mâna stângă
Sĕ țĭ-o frângă,
Cea dréptă
Sĕ țĭ-o scrintéscă,
Sĕ-țĭ rĕmână badio sécă.
Și-țĭ dorescŭ o boeriă,
Ca a ta sĕ nu mai fiă:
Patru boi ca peunii
Sĕ ți-i mâncĭ cu doftorii,
Șése sute banĭ în pungă
La doftorĭ sĕ nu-țĭ ajungă,
Când țĭ-o fi badio mai bine
Șépte doftorĭ lângă tine,
Patru sĕ te doftoréscă
Și trei sĕ te lecuiască,
Când țĭ-o fi badio mai jéle
Sĕ umbli prin ușĭ a cere,
Sĕ vii și la ușa mea
Că bucurosŭ te-oiu vedea
C'o mânuță de grăunțe
Sĕ scii că țĭ-am fostŭ drăguță,
Grăunțe cu cărbunașĭ
Sĕ scii că ne-amŭ avutŭ dragĭ.

***

N'așŭ da-unŭ omŭ care mi-i dragŭ
Pe celŭ hîdŭ cu multŭ iosagŭ;
N'așŭ da-unŭ omŭ pe-a mea plăcere
Pe celŭ hîdŭ cu mult'avere
Că iosagulŭ iute trece.
Cu frumosulŭ mĭ-oiŭ petrece;
Și iosagu-i trecĕtorŭ,
Dér frumosu'i stătătorŭ

***

Bădișorŭ depărtișorŭ,
Nu-mĭ trămite-atâta dorŭ
Și pe lună și pe norŭ,
Si pe gura tuturorŭ;
Ci-mĭ trimite pe una,
Pe una, bade, pe-a ta
Dórŭ m'oiu mai stêmpĕra.

***

Binele meu din fetie
Nu-i popă sĕ-lŭ pótă scrie,
Binele din nevestie
Șĭ-unŭ porcarŭ mi lŭ póte scrie,
Cu muchea toporului
Pe vîrfulŭ cuptorului.

siunea, găsindu-mě la mică distanţă de d-v., ca sě-mǐ deschidŭ inima scriindu-vě.

„Imǐ voiu aduce aminte pururea de frumósele ḑile ce am petrecutŭ în societatea d-v. (Iulie 24, Augustŭ 7, 1886) ca şi cum ar fi astăḑǐ, gândindu-mě la iubirea cu care am petrecutŭ cu doi gentlemanǐ românǐ.

„Iată-mě dér pentru prima óră la Gangele Danubianŭ. Ce diferenţă între elŭ şi Gangele propriu ḑisŭ! Aci totulŭ suride, viéţa e veselă, suriḑĕtóre, în contraḑicere cu aceie locurǐ sĕlbatice.

„Aci se deschide ochiului o altă privelişte, o altă privire poetică. Cântecul armoniosŭ alŭ păsĕrilorŭ desfată inima. Aci verdéţa arborilorŭ fructiferǐ; acolo vegetaţiunea monotonă a bumbacului, orezului, Banana şi celorlalte fructe fără odóre, fără gustŭ.

„Vivat dér Gangele Danubian! gloriă şi pace fraţilorŭ Românǐ! étă strigătulŭ meu.«

Unŭ cuvêntŭ*)

cătră următorii foştilorŭ grăniţerǐ din regimentulŭ I şi alŭ II lea românescŭ dela Năsĕudŭ şi Orlatŭ.

Nosce te ipsum!!!

„Cunósce-te pe tine însuţǐ!" Suntŭ acum doi anǐ de când eu făcêndu-mǐ de cinosură acéstă maximă filosofică, ca unŭ fiu din fosta graniţă militară, am cercetatŭ ḑiua nóptea, că cine au fostŭ grăniţerii. Mai ântêiu am aflatŭ puţina istoriă latinéscă scrisă atuncǐ când despre Românǐ numai cu mare greutate sĕ puté scrie şi ceva bunŭ. Pe lângă acésta mai scrise cu unele adause d-lŭ G. Bariţŭ, dér şi acestei istorii îi lipsescŭ încă multe, ér prin 1882 eşi la lumină o istoriă în limba germană de Freuenfest. De una însĕ nu mĕ mirŭ că până acuma — după câtŭ sciu eu — nu a apucatŭ încă nimenǐ péna ca sĕ mai noteze ceva afară de unele publicaţiunǐ făcute în „Transilvania."

Nu vréu sĕ mĕ estindŭ prea largŭ arătândŭ ce ne mai lipsesce, căci sunt convinsŭ cumcă fiecare póte cuprinde cu mintea ce va sĕ ḑică a cunósce istoria patriei sale. De doi anǐ adunŭ în continuu date şi documente istorice pentru istoria regimentului alŭ doilea de graniţă dela Năsĕudŭ. In aceste cercetărǐ adeseorǐ am aflatŭ şi alte date şi documente referitóre la ţinutulŭ şi regimentulŭ I grăniţĕrescŭ. Ne fiindu-mǐ scopulŭ de a descrie istoria regimentului I am trecutŭ peste dênsele mai departe.

Vinŭ acum pe acésta cale şi întrebŭ, că aflase va vr'unŭ următorŭ din acelŭ regimentŭ, căruia sĕ-i inspire tăria faptele străbunilorŭ, sĕ apuce péna şi când îi concedŭ împrejurările sĕ cerceteze la olaltă cu mine istoria trecutului nostru, ca aşa împrumutatŭ sĕ ne împărtăşimŭ unulŭ altuia şi de aicǐ înainte sĕ sciu ca se notezŭ şi datele referitóre la regimentulŭ I. sĕ i-le împărtăşescu şi viceversa. Asemenea rogŭ pe cei din fostulŭ regim. II-lea a cerceta încâtŭ se póte prin comunele lorŭ şi a'mǐ împărtăşi date autentice. Nu stă istoria numai în enararea luptelorŭ sângeróse şi enumerarea jertfelorŭ căḑute pe câmpulŭ gloriei, ci şi în cercetarea acelui dreptŭ, ce ii compete cuiva pentru jertfele aduse. Atâta sânge vĕrsatŭ, atâtea ḑecǐ de mii de victime sacrificate pe altariulŭ statului, ér alăturea miile de vĕduve rĕmase cu orfanii lorŭ la mila trecĕtorilorŭ — mai adauge apoi, aceea ce istoria până acuma retace dér vorbescŭ unele cronice contimpurane (1762—1800) cumcă *numai regimentele românescǐ au scăpatŭ ţéra de invasiunea Turcilorŭ* întruntândŭ inimiculŭ cu braţele sale pe când celelalte clase vĕḑêndŭ strimtórea în care se află ţéra refusară a apuca arma până când nu vorŭ câştiga drepturǐ şi privilegiurǐ peste privilegiurǐ — chiar şi numai acestea potŭ forma totŭ atâtea titlurǐ de dreptŭ la acestŭ pământŭ, ca sĕ trăimŭ pe elŭ liberǐ ca naţiune egalŭ îndreptăţită şi décă am fi descalecatŭ aicǐ nimai în anulŭ 1700.

Sĕ cercetămŭ decǐ faptele străbunilorŭ noştri în genere precumŭ şi în specie biografiile bărbaţilorŭ meritaţǐ şi portretele lorŭ sĕ le compunemŭ într'o cunună şi sĕ le lăsămŭ urmaşilorŭ noştri.

In anulŭ 1832 unŭ consiliarŭ ḑisese în şedinţa guvernului din Clusŭ: „Valachis ne liceat discere historiam, quoniam ea este oculus mundi" (Valachilorŭ sĕ nu le fiă ertatŭ a învĕţa istoria, deórece istoria e ochiulŭ lumei), dér noi cu atâtŭ mai vĕrtosŭ sĕ o învĕţămŭ, pentru că după cum ḑice A. Papiu Ilarianŭ (în prefaţa la Tesaurŭ de monuminte istorice): »O naţiune, care nu-şǐ cunósce istoria, se asémĕnă fiinţelorŭ lipsite de memoria celorŭ trecute; ea nu cunósce legătura logică şi necesară între trecutulŭ, presintele şi viitoriulŭ sĕu; ea nu se cunósce pe sine însăşǐ, nu scie de unde şi cum resultă starea de faţă în care se află nicǐ şi-o póte îndrepta; nu-şǐ póte îndivina cea viitóre, nicǐ a o prepara; ci órbecă fără îndreptarǐ şi rătăcesce în tóte părţile, până ce în urmă cade în cursa inimicului.«

Decǐ cine vrea sĕ mĕ ajute, orǐ din cei dela fostulŭ regimentŭ I. de graniţă, sĕ conlucre dimpreună cu mine fiă aşa de bunŭ a se adresa la *I. Popŭ Reteganulŭ* învĕţătorŭ în O-Rodna, Transilvania (Besztercze Naszod megye), carele mi le va împărtăşi.

Unŭ fiu din fostulŭ alŭ II-lea regimentŭ de graniţă.

Convocare.

Fiecare alegĕtorŭ de deputatŭ dietalŭ aparţinĕtorŭ partidei naţionale române este invitatŭ a lua parte la conferinţa generală electorală, care se va ţiné în Orĕştia la 11 Iunie a. c. la 3 óre după améḑǐ în localitatea şcólei gr. or. din Orĕştia.

Obiecte:

Raportulŭ delegatului Dr. *Ioanŭ Mihu*, despre conclusele conferinţei tuturorŭ Românilorŭ şi deliberarea asupra eventualelorŭ propunerǐ referitóre la actulŭ de alegere.

Clubulŭ electoralŭ.

*) Celelalte foi încă suntŭ rugate ca baremǐ în estrasŭ sĕ publice acestŭ cuvêntŭ.

Lista de subscripţiune,

deschisă de „Gazeta Transilvaniei" pentru comunele române din Ardélŭ nenorocite prin incendiu şi inundare.

Au mai incursŭ:

Prin părintele B. Baiulescu, colectă făcută în biserică . . . . 13 fl.
Prin d. protop. Vasiliu Hossu din Têrgulŭ-Murĕşului, colectă făcută în biserică în ḑiua de Rosalii . . . . . . 6 fl.
Dela d-lŭ Davidŭ Almăşanŭ . . 1 fl.
„ „ Ludovicŭ Romanŭ . . 1 fl.
„ „ Andreiu Lupanŭ . . . 1 fl.
„ „ Sterie Stinghe . . . 1 fl.
„ „ G. Navrea jun. . . . 1 fl.
„ „ V. Domşa, Săcele . . 1 fl.
„ „ N. Fluşturanŭ . . . 1 fl.
Suma 26 fl.

Adăugêndŭ la acésta suma din nr. 114 alŭ „Gaz. Trans.". 900 francǐ şi 201 fl. 43 cr.
(Va urma). Totalŭ 900 francǐ, 227 fl. 43 cr.

Le mulţumimŭ generoşilorŭ contribuitorǐ în numele nenorociţilorŭ, dorindŭ ca nobilulŭ lorŭ esemplu sĕ afle imitatorǐ pretutindenea.

Mulţămită publică.

Poporulŭ din Nuşfalĕu — comitatulŭ S.-Dobêca — e sĕrmanŭ, biserica lui e sĕrmană. Pe séma acestei bisericǐ sĕrmane a donatŭ badea Simionŭ Circa, două icóne în oleu pe pânză, procurate din Pesta cu preţulŭ de doisprediece fl. v. a. Una din aceste frumóse icóne represintă pe prea curata Vergură Maria ţinêndŭ pe Mântuitorulŭ ca copilŭ în braţe, cealaltă pe Isusŭ Christosŭ rĕsticnitŭ.

Multŭ póte face o inimă piă! Dumneḑeu sĕ-i rĕsplătéscă binefăcĕtorului fapta lui cea creştinéscă. Curatorimea şi credincioşii acestei bisericǐ i aducŭ mulţămirile lorŭ cele mai fierbinţǐ pe acéstă cale.

Nuşfalĕu, 26 Maiu 1887.

Curatorimea bisericéscă.

Sciri ultime.

Londra, 6 Iunie. — Ḑiarulŭ „Freemans" pretinde că guvernulŭ, ne mai avêndŭ încredere în legea ce a propusŭ pentru Irlanda, caută sĕ negoţieze cu partidulŭ irlandezŭ.

Dublinŭ, 7 Iunie. — Nouĕ isgonirǐ de arendaşǐ vorŭ avea locŭ astăḑǐ. Se crede că arendaşii isgoniţǐ vorŭ opune o resistenţă desperată.

Viena, 7 Iuniu. — In cercurile diplomatice se vorbesce de o învoire, care ar fi în ajunulŭ de a se încheia între Rusia, Germania şi Austria cu privire la Bulgaria, şi la care Anglia ar consimţi. Până acum însĕ nimicŭ nu s'a terminatŭ, dér se asigură că marǐ concesiunǐ au fostŭ făcute Rusiei.

DIVERSE.

Rosmarinulŭ, ca fenomenŭ vegetalŭ. — D-lŭ Fulbert Dumonteil publică în »La France" o curiósă observaţiă, la care rosmarinulŭ a datŭ naşcere în nisce împregiurǐ fórte mişcătóre: "Cu privire la comitesa Lowinka din Mirocz, ne reamintimŭ o istorie ciudată, constatată de mai multe societăţǐ savante şi atestată în acelaşŭ timpŭ de autorităţile respective". Este vorba de unŭ fenomenŭ vegetalŭ din cele mai estraordinare. Contesa Lowinka avea o fată frumósă pe care o adora şi care murǐ la vêrsta de cincispreḑece anǐ. Acéstă mamă desolată nu voi sĕ încredinţeze nimĕnui grija de a îndeplini faţă cu copila ei ultimele datorii; după ce închise ochii mórtei şi 'i peptenă frumosu-i pĕrŭ blondŭ, o îmbrăcă cu o rochie albă; apoi încunună capulŭ copilei ei cu o corónă de rosmarinŭ, acéstă plantă a mormintelorŭ. Tênĕra defunctă fŭ apoi transportată în cripta familiei. Puţinŭ după aceea, contesa Lowinka fŭ silită sĕ facă o lungă călĕtoriă şi lipsǐ trei anǐ, gândindu-se mereu la iubita ei copilă şi nevoindŭ sĕ fie consolată. Abia se reîntórse la Mirocz şi ea voi sĕ vĕdă resturile copilei şi ordonă sĕ i se deschidă mormêntulŭ. Nu se găsiră decâtŭ oseminte. Remăşiţele mortuare fură absorbite de unŭ mare trunchiu de rosmarinŭ, care umplea cosciugulŭ. Crăcile, carǐ formaseră coróna tinerei defuncte, se întinseseră, împrăşciând rădĕcinǐ pline de vigóre, vegetândŭ giurŭ împregiurŭ, asimilându-se cu cadavrulŭ, luându i carnea de pe dênsulŭ unulŭ între dênsele, înviândŭ aşa ḑicêndŭ pe frumósa copilă într'unŭ mănunchiu de foi delicate şi florǐ melancolice. Omenii naivǐ credură într'o minune, dér sciinţa constată unŭ fenomenŭ vegetalŭ pe atâtŭ de curiosŭ pe câtŭ şi de mişcătorŭ, pe carǐ împreună cu multe alte fenomene le înregistrézǎ analele botanice. Transportatŭ în partea cea mai singuratică a gradinei contesei, acestŭ rosmarinŭ din mormêntŭ deveni obiectulŭ unei adevĕratŭ cultŭ pentru muma care, lângă acestŭ arbustŭ iubitŭ, plângea pe copila ei cu mai puţină amărăciune.

Acéstă plantă, în adevĕrŭ, nutrită de lacrĕmile şi iubirea ei, i represintă pe tênĕra mórtă în turburătórea şi mişcătórea-i metempsychosă, şi în florile albastre ale rosmarinului ea credea că vede dulcii ochǐ ai fiicei sale. In momentulŭ din urmă alŭ contesei, ea esprimă dorinţa de a i-se pune în cosciugŭ o ramură din acéstă plantă, ca şi cum ar fi voitŭ sĕ ducă în mormêntŭ o parte chiar din copila pe care o perduse. In sudulŭ ca şi în nordulŭ Italiei, flórea mirositóre şi melancolică a rosmarinului este o adevĕrată flóre funerariă. In Corsica şi Sardinia capetele morţilorŭ, espuşǐ la vederea rudelorŭ şi a amicilorŭ, erau aşeḑate pe rosmarinŭ. In unele părţǐ din Ispania şi Italia, aceia carǐ urmau unŭ cortegiu funebru, ţineau în mână ramurǐ de rosmarinŭ cu carǐ acoperiau pe morţǐ şi cosciugurile. Acéstă frumósă plantă cu unŭ parfumŭ dulce nu este unŭ monopolŭ esclusivŭ alŭ morţilorŭ. Din ea' se estrage mierea gustósă de Narbone şi de Mahon. Albinelorŭ le place fórte multŭ acéstă plantă, care este multŭ apreţiată în medicină, în parfumeriă şi în bucătăriǐ. Din acéstă plantă se scóte o licóre fórte cunoscută sub numele de „Apa reginei Ungariei" şi din florile ei se estrage unŭ oleu esenţialŭ, fórte apreciatŭ de farmaciştǐ şi parfumorǐ. In fine rosmarinulŭ se întrebuinţézǎ şi pentru a te da gustŭ unorŭ bucate şi sosurǐ.

„F-a."

Celŭ mai mare statŭ. — Se scie, că regina Angliei îşǐ serbézǎ în ḑilele acestea jubileulŭ domniei sale de 50 de anǐ. De aceea nu e fără interesŭ sĕ vedemŭ câţǐ locuitorǐ a avutŭ şi are astăḑǐ Marea Britaniă cu tóte coloniile sale. La începutulŭ Domnirei reginei Victoria poporaţiunea tuturorŭ coloniilorŭ englese era de 4 milióne suflete; astăḑǐ ea este de peste 15 milióne. Afară d'asta imperiulŭ indianŭ împreună cu Birmania, are o întindere de 1 660,000 mile pătrate englese cu 259 milióne locuitorǐ între carǐ numai 200,000 Europenǐ. Adăogêndŭ şi ţara mumă, Statulŭ britanicŭ are o întindere de 9,290,000 mile pătrate cu 414 milióne locuitorǐ. Nicǐ unŭ altŭ Stat din istoria lumii n'a avutŭ acéstă întindere şi acestŭ numĕrŭ de locuitorǐ, nicǐ China, nicǐ Rusia.

Baletulŭ în Japonia. — Corespondentulŭ ḑiarului „Times« scrie următórele: Danţulŭ este gravŭ şi nobilŭ; elŭ este mai multŭ o urmare de mişcărǐ graţióse şi de evoluţiunǐ plăcute şi cu totulŭ dibace decâtŭ o pantomimă, ca baletele nóstre. In totŭ casulŭ baletulŭ în Japonia presintă ochilorŭ cea mai frumósă privelisce. Dănţuitórele, tote tinere, frumóse şi nu desbrăcate ca la noi, ci îmbrăcate cu nisce costume încântătóre, intră în două rêndurǐ pe două uşǐ, carǐ se află de amêndouĕ părţile lojei imperiale, pentru a se duce în fundulŭ scenei. In mersulŭ lorŭ, facŭ nisce mişcărǐ aprópe insensibile, şi combinate astfelŭ ca sĕ arete tótă eleganţa atitudinelorŭ lorŭ. Nu este vorba de a juca o piesă fără vorbe séu d'a esprima cutare séu cutare sentimentŭ generalŭ alŭ omenirei, ci d'a satisface privirea printr'unŭ felŭ de poemă a graţiei şi a mlădirei femeescǐ. Aceste dănţuitóre séu *maiko*, n'au nicǐ odată mai multŭ de 16 séu 18 anǐ şi suntŭ în specialŭ cele mai frumose şi formele cele mai perfecte. Nu este una care în care sĕ nu se încarneze tipulŭ japonezŭ celŭ mai dulce şi mai seducătorŭ alŭ fetelorŭ la acéstă vîrstă. Ele suntŭ îmbrăcate în rochii de crepŭ de colorile cele mai variate, cu *kimono*, séu o carigătóre lată de mătase, printre pĕrulŭ lorŭ celŭ negru suntŭ sĕmĕnate florǐ naturale; în mânile lorŭ cele micǐ ţinŭ câte unŭ evantaliu, care jócă rolulŭ de căpetenia în evoluţiunile lorŭ; abia li se vedŭ piciórele lorŭ cele micǐ ca de păpuşă sub vestmintele lorŭ cele frumóse carǐ formézǎ pe corpŭ nisce plaiurǐ sculpturale. Ele înainteză din amêndouĕ părţile pentru a se întâlni pe scenă, a se amesteca, a se separa şi a face sute de evoluţiunǐ pe unŭ ritmŭ încetŭ şi dulce. Danţulŭ lorŭ, în toldéuna decentŭ, presintă priveliscea cea mai frumósă a unorŭ unde într'una în mişcare érǎ nu nisce sforţărǐ individuale şi penibile. Elŭ are de obiectŭ d'a pune în evidenţă graţia, eleganţa, armonia liniilorŭ ş'a colorilorŭ, frumseţea stofelorŭ, precisiunea mişcărilorŭ, precum asemenea şi cele mai nobile tradiţiunǐ ale etichetei femeescǐ.

Necrologŭ. — D. Alesandru Serafinŭ, senatorŭ magistratualŭ în Haţegŭ, împreună cu soţia sa Fira în 26 Maiu a. c. au avutŭ a indura o grea lovitură prin perderea drăgălaşului lorŭ fiu *Pompeiu Carolŭ*, în etate de 7 anǐ. Inmormêntarea s'a sĕvĕrşitŭ în 28 n. l. t. fiindŭ presentŭ unŭ publicŭ numerosŭ fără deosebire de naţionalitate. Serviciulŭ divinŭ l'a îndeplinitŭ d. Protopresbiterŭ Ionŭ Raţŭ şi parochulŭ d. George Ciuciu. Ilŭ plângŭ, pre lângă mamă, tată, unchǐ, mătuşe, învĕţătorŭ, conşcolarǐ şi fratele cu surorile: Dominicŭ, Aurora, Hortensia şi Amelia.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 6 Iuniu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	103 10
Rentă de hârtiă 5%	88.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 26
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	116 25
Bonurĭ rurale ungare	104.70
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 60
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.40
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123 50
Renta de hărtiă austriacă	81 85
Renta de arg. austr.	83.—
Renta de aurŭ austr.	112.95
Losurile din 1860	137.25
Acţiunile băncei austro-ungare	886 —
Act. băncei de creditŭ ung.	291.—
Act. băncei de creditŭ austr.	288.20
Argintulŭ	—.—
Galbinĭ împărătescĭ	5.98
Napoleon-d'orĭ	10.07
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.35
Londra 10 Livres sterlinge	128.02

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 22 Maiu st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	$91^1/_2$	92—
Renta rom. amort. (5%)	94—	95—
» convert. (6%)	87—	$87^1/_4$
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36 —
Credit fonc. rural (7%)	106—	$106^1/_2$
» „ „ (5%)	$90^1/_2$	91—
» » urban (7%)	$103^1/_2$	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	87—	$87^1/_2$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.25	14.75
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 7 Iuniu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.69	Vênd.	8.72
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	10.00	»	10 06
Lire turcescĭ	»	11.35	»	11.40
Imperialĭ	»	10.35	»	10.40
Galbenĭ	»	5 93	»	5.95
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	113.—	»	$114.^1/_4$
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 1971/1887.

PUBLICAŢIUNE

referitóre la darea de puşcă şi de vênatŭ.

De vreme ce conformŭ §-lui 11 alŭ art. de lege XXIII din 1883 referitorŭ la dajdia de puşcă şi aceea de vênatŭ, anulŭ de dare se începe cu 1 Auguscŭ alŭ fiă-cărui anŭ şi se finesce cu 31 Iulie alŭ proximului anŭ, se provócă fiă-care posesorŭ de puşcă de vênatŭ de a-şĭ procura dela oficiolatulŭ orăşenescŭ de dare o cólă pentru fasionarea dărei, aşternêndu-o totŭ la acelaşŭ oficiolatŭ **celŭ multŭ până în 30 Iunie a. c.**

Acela, care în decursulŭ anului de dare devine în posesiunea unei puscĭ de vênatŭ, e obligatŭ ca sĕ arate acéstа oficiolatului orăşenescŭ de dare în decursŭ de 8 ḑile aşternêndu-şĭ totdeodată referitórea cólă de fasionare; totŭ asemenea suntŭ obligaţĭ aceia, carĭ sub titlulŭ unei aducerĭ aminte séu sub titlulŭ unui obiectŭ ereditarŭ familiarŭ etc. pretindŭ eliberarta pusciloru de dare, ca sĕ-şĭ procure amintitele blanchete dela oficiolatulŭ orăşenescŭ de dare şi sĕ le aştérnă totŭ aceluiaşŭ oficiolatŭ celŭ multŭ până în 30 Iunie a. c. Acei posesorĭ de puscĭ de vênatŭ, carĭ suntŭ obligaţĭ numai la solvirea dărei de puşcă, au sĕ plătéscă acéstă dare snbscrisului oficiolatŭ, pe când din contră, acei posesorĭ de puscĭ, carĭ îşĭ procură şi charte de vênatŭ, suntŭ datorĭ sĕ solveze atâtŭ darea de puşcă câtŭ şi aceea de vênatŭ la oficiolatulŭ regescŭ de dare.

Braşovŭ, în 24 Maiu 1887.

Oficiolatulŭ orăşenescŭ de dare.

TARIFA

anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.

Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ	10%
„ „ „ 5— 8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucuresci	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
Predealŭ (	—	9.12	—	—
Timişŭ	—	9.35	—	1.45
Braşovŭ (	—	10.12	—	—
Braşovŭ (	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7.57	—	4.47	—
Apatia	8.24	—	5 28	—
Agostonfalva	8 47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6.49	—
Haşfaleu	9 37	—	8 3[illegible]	—
Sighişóra (	10.53	—	9.02	—
Sighişóra (	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediaşŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59 / 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blaşiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1 23	—	12.33	—
Teiuşŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenŭ de persóne
Clusiu (	5.21	—	5 56	
Clusiu (	—	6 01	—	6 37
Nedeşdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirişŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8 18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9.34
Rév	—	8.20	—	9 53
Mező-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Várad-Velinţe	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
Oradia-mare (	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11 05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12 02	—
Oradea mare	4.[illegible]2	7.11	4.78	2 01	—
Várad-Velencze	—	—	—	2 [illegible]8	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	2 19	—
Mezö-Telegd	—	7.33	—	2.41	—
Rév	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriş	—	—	—	5.53	—
Ghirbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedeşdu	—	—	—	6.20	—
Clusiu (	—	10.31	—	6 38	—
Clusiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1 11	—	—	—	10.—
Uióra	1 18	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1 05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 46	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blaşŭ	3 03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copşa mic.	4.01	—	—	—	2.13
Mediaşŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigişóra	5.42	—	—	—	4.32
Haşfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Agostonfalva	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8 23
Feldióra	9·06	—	—	—	9 02
Braşovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
Braşovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	—
Predealŭ (	—	11.30	3.28	—	—
Bucuresci	—	—	9.35	—	—

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	1.01	—	4.51
Orăştia	1 32	—	5.18
Simeria (Piski)	2 32	—	6 15
Deva	2 52	—	6.35
Branicica	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4 08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9 33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulişŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovaţŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4.[illegible]9
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovaţŭ	4 43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulişŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5 41	7.10	—
Conopŭ	6 [illegible]9	7.37	—
Bêrzova	6 28	7 55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicica	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Haţegŭ	—	—	4 16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Baniţa	—	—	6.4[illegible]
Petroşenĭ	—	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	—	—	6.10
Baniţa	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7 37
Pui	—	—	8.20
Haţegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia ALEXI Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ